



# SOUPIS PRVKŮ PŘÍRODNÍ ZAHRADY

MŠ HARMONIE - ŠPONAROVA

PRO MŠ ŠPONAROVA VYPRACOVALI

Ing. Dagmar Rudolfová

Ing. Miroslava Najman

Vladimír Rudolf

## **OBSAH**

- 1. Proutěné iglú**
- 2. Hmatový chodník**
- 3. Hmyzí domeček – hotel**
- 4. Dendrofon**
- 5. Balanční kladina „Z“**
- 6. Balanční prvek – had**
- 7. Špalky z akátu**
- 8. Balanční kůly**
- 9. Balanční stezka**
- 10. Observatoř kolem dubu**
- 11. Zpevněné kmeny stromů**
- 12. Kopec s tunelem**
- 13. Dílnička**
- 14. Lehárnička**
- 15. Mozaikoviště - zrušeno**
- 16. Mobilní bahniště**
- 17. Bylinkový záhon**
- 18. Sluneční hodiny**
- 19. Ohniště s proutěným plotem**
- 20. Lavice kolem stromu**
- 21. Předzahrada**
- 22. Kompostér**
- 23. Ptačí budka - 15**

**Poznámka:** obrázky v dokumentu jsou pouze ilustrační, zdroj: internet

## 1. Proutěné iglů

Iglů nebo chýše je stavba vhodná zejména pro děti, do zahrad, k mateřským školkám, školám a na dětská hřiště. Dětem poskytuje chráněný prostor, který je v létě plný přirozeného a vzdušného stínu. Iglů je však vhodné i pro dospělé, jako krásný prostor pro neformální posezení i meditační chvíle. Maximum stín poskytne, jestliže je vstup směrem k severu.

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** environmentální výchova

**Rozměry:** 2 x 1,8 m 3ks

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m, neslouží na lezení





## 2. HMATOVÝ CHODNÍK

Hmatová stezka je jednoduchý chodník, na němž se střídají různé povrchy, zpravidla přírodní. Aby déle vydržela a jednotlivé materiály se nepomíchaly, je vhodné je umístit do nějakého pevnějšího rastru. Ten je možné zapustit do země, ale není to nezbytné. Jako nejvhodnější materiál na rozdělovací rastr se jeví odkorněná nebo frézovaná kulatina, ale jednotlivé části lze rozdělit i prkny nebo dlažebními kameny – o to důležitější je pak zarovnání povrchu jednotlivých materiálů kolem nich.

Některé pochodní materiály je potřeba udržovat (např. vlhčit mech, sekat trávu), vyměňovat (např. seno, sláma) či doplňovat (např. kůra, kamínky) a je potřeba na to myslet už při zakládání hmatové stezky.

**Aktivita:** jemná motorika, hrubá motorika, smysl hmat

**Zaměření:** smyslová výchova, zpět k přírodě

**Rozměry:** v ploše 11 x 1m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0

**Plocha kolem prvku:** 0



### 3. HMYZÍ DOMEČEK – HOTEL

Umístěním hmyzího hotelu na zahradu, vytvoříme místo pro malé, ale užitečné spoluobyvatele zahrady, připravíme jim podmínky pro rozmnožování, úkryt nebo přezimování, tak aby se zde cítili dobře a v bezpečí. Leckdy je to jediné místo, kde mohou žít i ohrožené druhy, což význam instalace hmyzího hotelu na zahradu ještě zdůrazňuje. Sledování opylovačů přímo při jejich činnosti v přírodě seznámí děti s rozmnožováním rostlin. Některé děti ví, že včela medonosná patří mezi naše významné opylovače, ale pro naše zahrady jsou užiteční i další zástupci hmyzu.

**Aktivita:** pozorování, budování vztahu k přírodě

**Zaměření:** environmentální výchova

**Rozměry:** 1,5 x 0,3 x 1,6 m

**Věková skupina:** 2,5 - X

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>

**Povolená výška pádu:** 0 m, prvek neslouží na lezení



### 4. DENDROFON

Dendrofon jako akustický prvek, kterým děti mohou vytvářet jedinečné zvukové efekty. Ideální pro venkovní výuku a rozvoj spolupráce, kreativity. Učení se jaké zvuky vydávají nejrozličnější materiály. Základní materiál akát, dub.

**Aktivita:** hra, zábava,

**Zaměření:** rozvoj kreativity, smyslového vnímání, rytmus, přírodní materiál

**Rozměry:** 1,9 x 0,2 x 1,6m

**Věková skupina:** 2+

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>, neslouží na lezení

**Plocha kolem herního prvku:** 0 m



## 6. BALANČNÍ KLADINA „Z“

Jednoduchý tvar písmene Z v podobě kladiny, na které se děti můžou trénovat v pohybových dovednostech.

**Aktivita:** hrubá motorika, koordinace pohybů rukou a nohou zároveň

**Zaměření:** pohyb

**Rozměry:** viz. prováděcí dokumentace

**Věková skupina:** 3+

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>

**Plocha kolem herního prvku:** 3m kruhová výseč



## 6. BALANČNÍ PRVEK – HAD

Jednoduchý prvek, volně položený do terénu, na kterém si děti mohou zdokonalovat své dovednosti v hrubé motorice při „kročení“ hada, nebo jen lozením po něm.

**Aktivita:** hrubá motorika, koordinace pohybů rukou a nohou zároveň

**Zaměření:** pohyb

**Rozměry:** viz. prováděcí dokumentace

**Věková skupina:** 3+

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>

**Plocha kolem herního prvku:** 1m na každou stranu





## 7. ŠPALKY Z AKÁTU

Jednoduchý prvek, volně položený do terénu, na kterém si děti mohou zdokonalovat své dovednosti v hrubé motorice buď skákáním, lezením, nebo přecházením.

**Aktivita:** hrubá motorika, koordinace pohybů rukou a nohou zároveň

**Zaměření:** pohyb

**Rozměry:** viz. prováděcí dokumentace

**Věková skupina:** 3+

**Dopadová plocha:** 0,1; 0,2; 0,45; 0,6m 15ks

**Plocha kolem herního prvku:** 1 m na každou stranu



## 8. BALANČNÍ KŮLY

Jednoduchý prvek zlepšující dětskou motoriku. Je možné použít i přirozeně zakřivené kůly. Děti se učí udržovat rovnováhu, koordinaci rukou a nohou zároveň. Dopadová plocha stačí rostlý terén, případně písek, dle umístění prvku. Vyrobeno z akátového dřeva.

**Aktivita:** hrubá motorika, koordinace pohybů rukou a nohou zároveň

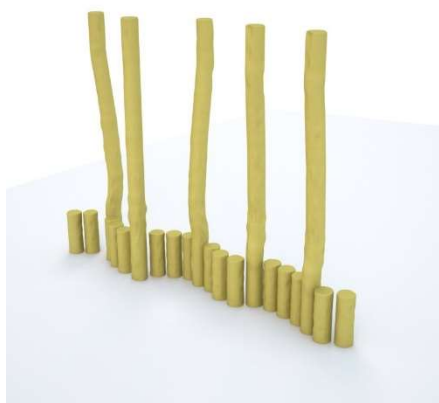
**Zaměření:** pohybová aktivita

**Rozměry:** 3 x 0,5 / výška 2,4 m.

**Věková skupina:** 3+

**Dopadová plocha:** minimální prostor prvku 3,3 x 6,4 m

**Povolená výška pádu:** 0,25 – 0,3 m



## 9. BALANČNÍ STEZKA

Balanční stezka pro děti i dospělé. Ideální prvek pro rozvoj rovnováhy a celkové koordinace těla. Vyroben z kvalitního akátového dřeva

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** environmentální výchova

**Rozměry:** 2,8 x 1,4 x 0,8m

**Věková skupina:** 3-12

**Dopadová plocha:**

**Povolená výška pádu:** 0,8 m





## 10. OBSERVATOŘ KOLEM STROMU

Dřevěná rozhledna pro děti, které potřebují vidět zahradu z trochu větší výšky. Prvek pro dobrodruhy, kteří zde můžou hrát nejrůznější akční hry.

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** environmentální výchova, motorika

**Rozměry:** 3 – 5 m délka kmenů a šířka kmenů 0,25 – 0,6m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 2 m<sup>2</sup>

**Povolená výška pádu:** 1 m



## 11. ZPEVNĚNÉ KMENY STROMŮ

Děti se mohou těchto kmenů dotýkat, vnímat jejich povrch, zda je hladký nebo drsný, mohou tedy zjišťovat vlastnosti přírodního materiálu pomocí hmatu. Na průřezu kmenů mohou pozorovat a počítat léta, která určují stáří jednotlivých stromů. Při pohybu na kládách, lze využít různé didaktické hry, které se zaměřují na pohyb spojený s rovnovážným držením těla. Tento pohyb posiluje odvahu dětí, jejich sebedůvěru, spolupráci a spolurozhodování.

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** environmentální výchova, motorika

**Rozměry:** 3 – 5 m délka kmenů a šířka kmenů 0,25 – 0,6m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 2 m<sup>2</sup>

**Povolená výška pádu:** 1 m





## 12. KOPEC S TUNELEM

Poměrně velký prvek s několika funkcemi. Vyhlídková plocha, skluzavka, tunel na prolézání, v zimě kopeček na sáňkování. Plocha, na které si děti užijí spoustu zábavy, vyzkouší si, jakou mají fyzickou kondici a také hodně posílí svá tělíčka.

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** environmentální výchova

**Rozměry:** tunel 4 m, nejvyšší bod kopce je 1,5m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** písek

**Povolená výška pádu:** 1 m





### 13. DÍLNIČKY

Nevyhovující pískoviště bude po rekonstrukci pro děti místem plným zábavy, volného tvoření, ať už si budou hrát s jakýmkoliv materiálem: kamínky, kameny, větvičky, dřevěné koláče, cihličky, cokoliv, co si i děti samy najdou za zahradě.

**Aktivita:** rozvoj kreativity,

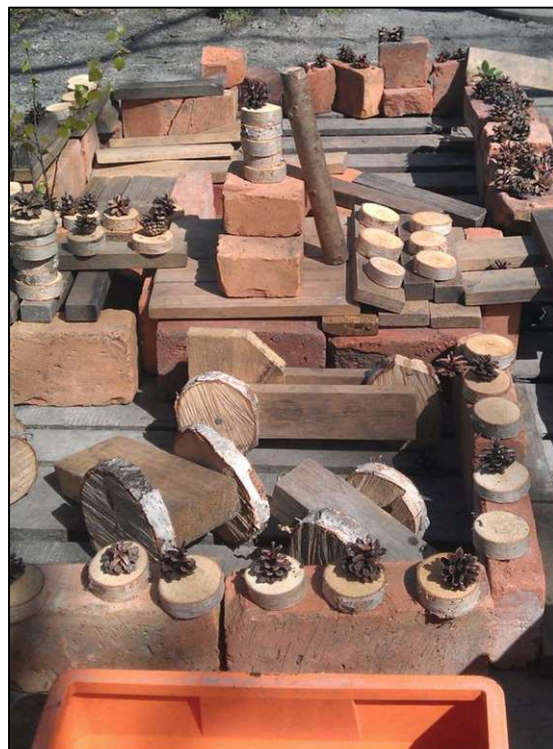
**Zaměření:** environmentální výchova, ekologie volná hra

**Rozměry:** vymezeno stávajícím prostorem 10,4m<sup>2</sup>

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m



## 14. LEHÁRNIČKA

Nevyhovující pískoviště bude po rekonstrukci pro děti místem plným zábavy, volného tvoření, ať už si bodu hrát jakkoliv. Do lehárničky patří karimatky, dečky, polštářky a veškerá výbavička pro piknik.

**Aktivita:** rozvoj kreativity

**Zaměření:** environmentální výchova, ekologie, volná hra

**Rozměry:** vymezeno stávajícím prostorem 10,8m<sup>2</sup>

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m



## 15. MOZAIKOVISTĚ

Částečně vymezená plocha na stávající ploše upravená – rekonstruovaná do podoby mozaikoviště, jež skrývá v zahloubených schránkách nejrůznější poklady (přírodniny), které si tam děti samy nanosí a se kterými si hrají podle jejich libosti.

**Aktivita:** rozvoj kreativity

**Zaměření:** environmentální výchova, ekologie, volná hra

**Rozměry:** vymezeno stávajícím prostorem 24,5 m<sup>2</sup>

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m





## 16. MOBILNÍ BAHNIŠTĚ

Děti se mohou věnovat pozorování vlastností vody, zjišťování, co plave a co se potápí, jaká je energie vody, jak s vodou hospodařit, nebo jak ji zahradit a vytvořit jezírko. Mohou pozorovat živočichy, kteří se budou k vodnímu prvku přibližovat (vážky). Voda přináší dětem zábavu, pohyb, zvuk a z toho plynoucí pohodu. Zároveň si děti vytváří vztah k místu i okolnímu prostředí. Jedná se o prvek, který je mobilní a bude sloužit jako alternativa s možností doplňovat vodu jinak než z hadice, či vodovodního řádu.

Do plochy již nevyhovujícího pískoviště bude postaveno mobilní bahniště, ve kterém si děti budou moci vyzkoušet nejrůznější chování vody a písku dohromady. Pro teplé dny, ale také ve vhodném oblečení v každém počasí.

**Aktivita:** pohyb, environmentální výchova, ekologie, volná hra

**Zaměření:** zručnost, vynalézavost

**Rozměry:** 12,6m<sup>2</sup> plocha pro postavení prvku

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m, neslouží na lezení





## 17. BYLINKOVÝ ZÁHON – SPIRÁLA

Voňavý kus zahrady, který provoní nejbližší okolí. Bylinky lze využít také ve školní kuchyni.

**Aktivita:** rozvoj pohybových schopností a koordinace

**Zaměření:** ekologická výchova, čerstvé a voňavé vaření

**Rozměry:** dané místem 25,7m<sup>2</sup>

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m, neslouží na lezení



## 18. SLUNEČNÍ HODINY

Sluneční hodiny jsou detailem, který pozvedne vzhled zahrady a mile jej ozvláštní. Děti si mohou vyzkoušet, že svým vlastním tělem mohou zjistit, kolik je právě hodin.

**Aktivita:** pozorování, trpělivost, výdrž

**Zaměření:** environmentální výchova, ekologie, lidské tělo

**Rozměry:** 4 x 5m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0

**Povolená výška pádu:** 0 m



## 19. OHNIŠTĚ S POSEZENÍM A PROUTĚNÝM PLOTEM

Místo pro společné setkávání dětí, rodičů a vedení MŠ v přírodě, v prostředí zahrady. Součástí hřiště je plot z větví, který si děti, po založení, budou samy tvořit.

**Aktivita:** povídání, opékání, setkávání s rodiči, ale také lezení po špalcích

**Zaměření:** environmentální výchova, ekologie, společnost

**Rozměry:** 0,9 x 8m plot 17m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0,5m



## 20. LAVIČKA KOLEM STROMU

Mobiliář do zahrady, lavička kolem stromu poskytne v horkých dnech přirozenou klimatizaci ve stínu stromu.

**Aktivita:** odpočinek, volná hra

**Zaměření:** odpočinek

**Rozměry:** 3 x 3 x 0,4m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>

**Povolená výška pádu:** 0,5m





## 21. PŘEDZAHRA

Předzahrádka, volný prostor rozdělen na pět různorodých částí, které nabízí pokaždé jinou aktivitu. Neopracovaný kmen stromu, houpačku, mini skluzavku, jedlou předzahrádku, záhon cibulovin.

**Aktivita:** odpočinek, volná hra

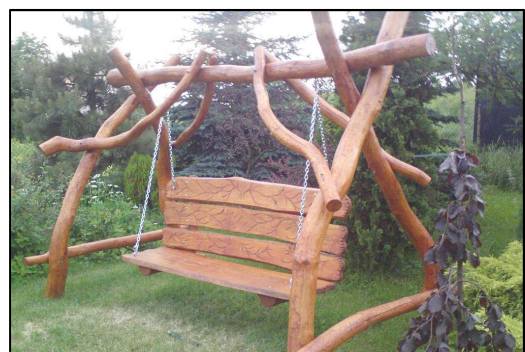
**Zaměření:** odpočinek

**Rozměry:** 215 m<sup>2</sup>

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m<sup>2</sup>

**Povolená výška pádu:** 0,5m





## 22. KOMPOSTÉR

Pro děti z městského prostředí krásná názorná ukázka toho, jak by mělo být nakládáno s bioodpadem. Děti můžou pozorovat postupnou přeměnu v organický materiál, který následně použijí v zeleninové zahradce.

**Aktivita:** výroba kompostu, uložení organického odpadu

**Zaměření:** ekologická výchova

**Rozměry:** 2x 1x 0,6m

**Věková skupina:** bez omezení

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m, neslouží na lezení



## 23. PTAČÍ BUDKA

Důležitou součástí péče o budky je i pravidelná kontrola a údržba, včetně odstraňování starých hnízd po hnízdní sezóně. Pokud je o budky řádně pečováno, odměnou je vždy zahrada plná barevných švitořících ptáčat, která pomohou i v boji proti škůdcům na zahradě. Více informací o ptačích budkách je možné získat na webových stránkách [www.csopvlasim.cz](http://www.csopvlasim.cz)

**Aktivita:** pozorování, budování vztahu k přírodě

**Zaměření:** environmentální výchova

**Rozměry:** viz tabulka

**Věková skupina:** 2,5 - X

**Dopadová plocha:** 0 m

**Povolená výška pádu:** 0 m

Typ budky	Vletový otvor	Rozměry dna	Hloubka dutiny
A. Modřinka	27 - 28 mm	min. 12 x 12 cm	min. 20 - 25 cm
B. Koňadra	33 - 34 mm	min. 12 x 14 cm	min. 20 - 25 cm
C. Lejsek	30 - 45 (50) mm	min. 14 x 14 cm	min. 18 - 20 cm
D. Špaček	45 - 50 mm	min. 15 x 15 cm	min. 25 - 30 cm

